

TEMAT: Polska w czasach stalinizmu

Przeczytaj z uwagą poniższy tekst ,dotyczący najważniejszych informacji o stalinizmie.

Samo pojęcie stalinizm pochodzi od pseudonimu **I.W. Dżugaszwiliego**, który przybrał nazwisko **Stalin**. Był on największym przywódcą Związku Radzieckiego w pierwszej połowie XX w. Z pochodzenia była Gruzinem, a żył w latach 1879-1953.

W latach 20-tych XX ww. W Rosji wprowadzono ustrój totalitarny, a władzę w państwie przejęli **komuniści**. Początkowo ludzie nie narzekali na sposób ich rządzenia. Chłopi byli zadowoleni, gdyż otrzymywali na własność ziemię, na której mogli uprawiać plony. Umożliwiono również działalność prywatnym przedsiębiorcom. Jednak tak kształtowała się sytuację w okresie rządów Lenin, który zmarł w 1924r. Wtedy też rozpoczęła się walka o władzę między komunistami. Główna walka rozgrywała się między Stalinem a Trockim. W 1926r. w końcu to Stalinowi udało się zdobyć pełnię władzy i pokonać Trockiego. Dwa lata później Trocki został skazany i zmuszony do wyjazdu z kraju. W 1940r. został zamordowany w Meksyku przez agenta wysłanego przez komunistów.

W 1929r. rozpoczęło się wprowadzanie zmian w Związku Radzieckim. Wówczas to Stalin stanął na czele ZSRR i zyskał nieograniczoną władzę.

Dyktator postawił na szybkie **uprzemysłowienie kraju**, a także na **modernizację rolnictwa**. Rozpoczął się *proces kolektywizacji, który polegał na tym, że chłopom odbierano ziemię i zmuszano do pracy w państwowych gospodarstwach*. Takie rozwiązanie okazało się oślakane w skutkach, gdyż zmniejszył się produkcja żywności, a w kraju zapanował głód, który doprowadził do śmierci milionów osób (najwięcej ofiar głodu zmarło na Ukrainie). **Stalin był najokrutniejszym dyktatorem w całej historii. Z jego rozkazu mordowano wszystkich wrogów państwa i opozycjonistów, którzy mogliby zagrozić jego pozycji**. Wiele osób zostało aresztowanych przez tajną policję, a nawet najmniejsze wykroczenie mogło być ukarane zsyłką do łagru. Łagry były obozami na więźniów, w których śmierć poniosło wielu ludzi.

O sukcesie można mówić jedynie odnośnie **industrializacji** kraju, gdyż Związek Radziecki szybko stał się przemysłową potęgą.

W latach 1936-39 zapanował w ZSRR okres wielkiego terroru. Wówczas Stalin rozprawił się z całą opozycją wewnątrz partii w wojsku. Odbywały się wówczas liczne procesy pokazowe, podczas których oskarżano ludzi o najbardziej nieprawdopodobne czyny. Zresztą werdykt sądu był już z góry ustalony, a oskarżeni nie mieli jak się bronić. Bardzo dużo oficerów zostało skazanych na śmierć.

W sierpniu 1939r. ZSRR i III Rzesza zawarły pakt Ribbentrop - Mołotow, czyli pakt o nieagresji, do którego dołączono tajny protokół przewidujący podział między oba państwa Europy Środkowo - wschodniej. **1 września 1939r. wybuchła II wojna światowa.**

Pomimo zawartego paktu o nieagresji w 941r. Hitler zaatakował Związek Radziecki. Była to akcja pod kryptonimem "Barbarossa". Po II wojnie światowej Europa Środkowo-Wschodnia, włącznie z Polską znalazła się w strefie wpływów Związku Radzieckiego. Żelazna kurtyna podzieliła Europę i Świat na państwa demokratyczne i komunistyczne, zw. Państwami demokracji ludowej.

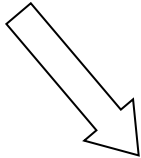
W 1948r. wojska radzieckie założyły blokadę Berlina Wschodniego. Rok później państwa Zachodnie utworzyły Pakt Północnoatlantycki (NATO). Równocześnie Związek Radziecki przeprowadził pieszą próbę z wykorzystaniem broni atomowej.

W 1953r. Stalin umarł.

Jednak dopiero rok 1956 uznaje się za końcową datę obowiązywania stalinizmu. Wtedy to podczas XX Zjazdu KPZR (Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego) Chruszczow ostro skrytykował politykę Stalina.

Obejrzyj 2 prezentacje!!!

<https://www.slideshare.net/askrainski/polska-w-czasach-stalinizmu>
<https://prezi.com/xchopnr1lfx0/polska-w-czasach-stalinizmu/>

Po obejrzeniu prezentacji, uporządkuj swoją wiedzę.

Polska w czasach stalinizmu

1. Utworzenie **Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR) – 1948 r.**

a. **Władysław Gomułka** został oskarżony o „odchylenia prawicowo-nacjonalistyczne” i odwołany ze stanowiska I sekretarza **Komitetu Centralnego Polskiej Partii Robotniczej (KC PPR)**, a następnie uwięziony

b. **15 XII 1948 r.** podczas kongresu zjednoczeniowego **Polska Partia Socjalistyczna (PPS)** została połączona z **Polską Partią Robotniczą (PPR)** tworząc **Polską Zjednoczoną Partię Robotniczą (PZPR)**

c. w Polsce działały jeszcze dwie partie:

– **Zjednoczone Stronnictwo Ludowe (ZSL)**

– **Stronnictwo Demokratyczne (SD)**

d. mimo to w Polsce funkcjonował **system monopartyjny**, ponieważ ZSL i SD były całkowicie zależne od PZPR

2. W polskiej gospodarce został utrwalony system **centralnie zarządzanej gospodarki planowej**

a. w latach **1950-1955** realizowany był **plan sześcioletni**

b. celem planu sześcioletniego była przyspieszona **industrializacja**

c. w ramach planu sześcioletniego m.in. powstała **Nowa Huta**

d. rezultaty planu sześcioletniego:

– wzrost produkcji przemysłowej o 250%

– masowa **migracja** ludności wiejskiej do miast

– aktywizacja zawodowa kobiet

– natomiast nie uległo poprawie zaopatrzenie ludności w podstawowe dobra konsumpcyjne

3. Władze komunistyczne zamierzały na wzór sowiecki zlikwidować indywidualne rolnictwo

a. podjęta próba **kolektywizacji** rolnictwa przez tworzenie:

– rolniczych **spółdzielni produkcyjnych**

– **Państwowych Gospodarstw Rolnych (PGR)**

b. indywidualni rolnicy, którzy nie chcieli przyłączyć się do spółdzielni, byli szykanowani – w propagandzie nazywano ich obraźliwie **kułakami**

4. W krajach komunistycznych propaganda utrzymywała kult **Stalina**

5. W kulturze rozpowszechnił się przesieknięty komunistyczną propagandą **socrealizm**

6. **22 VII 1952 r.** sejm uchwalił **Konstytucję**

a. w treść konstytucji ingerował osobiście Józef Stalin

b. konstytucja z 1952 r. wprowadzała nową nazwę państwa – Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL)

c. konstytucja likwidowała trójpodział władzy i ustanawiała:

– jednoizbowy **sejm**

– 15-osobową **Radę Państwa** zastępowała zlikwidowany urząd prezydenta

d. rzeczywista władza w państwie spoczywała w rękach I sekretarza Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR)

e. konstytucja ograniczała prawa obywatelskie, wprowadzając zapis, że „nie mogą one godzić w ustrój i porządek prawny PRL”

7. Prześladowania Kościoła katolickiego

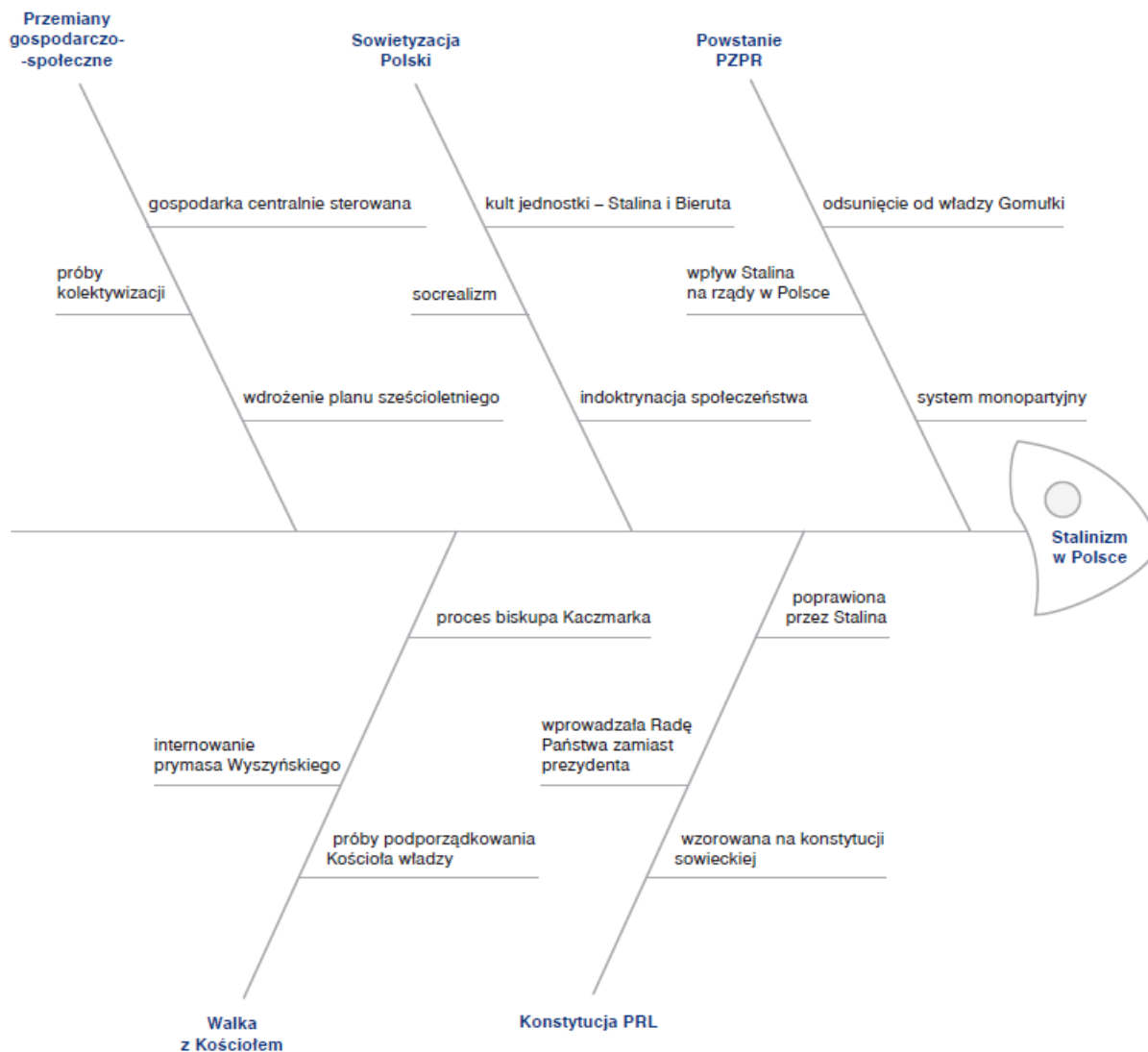
a. w 1951 r. został uwięziony biskup kielecki Czesław Kaczmarek

b. w 1953 r. aresztowano prymasa Polski, kardynała **Stefana Wyszyńskiego**

TERAZ:

-zapisz temat i przerysuj rybi szkielet (poniższy schemat)

-wyjaśnij pojęcia i daty, które masz zamieścić w zeszytcie i to zadanie wysyłasz do mnie

Na podstawie podręcznika(str.176-181) i powyższych materiałów odpowiedz, wyjaśnij pojęcia i przypomni sobie z jakimi wydarzeniami z historii Polski kojarzą Ci się daty:

-kolektywizacja

- industrializacja

-system monopartyjny

-PZPR

-PRL

-SOCREALIZM

15.12.1948

22.07.1952

Powodzenia!

